מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הטענה המרכזית בטקסט קצר
- להבחין בין טענה, נימוק ודוגמה
- להבין שהטענה יכולה להופיע בכל מקום בטקסט, לא רק בהתחלה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – מצאו את הטענה בטקסט

1. ב – אסור להשתמש בטלפון בזמן ההפסקה
2. ב – חשוב לתת לכל הכיתות זמן משחק בכדור
3. ד – כדאי להפחית את כמות שיעורי הבית
4. ב – בית הספר צריך להציע ארוחת בוקר בריאה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הטענה יכולה להופיע באמצע או בסוף הטקסט
2. נכון – זו ההגדרה של טענה
3. נכון – הנימוק מסביר למה הטענה נכונה
4. לא נכון – דוגמה רק ממחישה את הנימוק, היא לא טענה בפני עצמה
5. נכון – מילות קישור אלה מסמנות לעיתים קרובות את הטענה

חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

1. טענה
2. נימוק
3. דוגמה
4. טיעון

חלק ד' – התאימו כל משפט לתפקיד שלו

- 1 – ב (טענה)
- 2 – ד (נימוק)
- 3 – ו (דוגמה)
- 4 – ג (טענה)
- 5 – א (נימוק)
- 6 – ה (דוגמה)

חלק ה' – סדרו את חלקי הטיעון בסדר ההגיוני

1. הצגת הנושא - תיאור המצב הקיים
2. כתיבת הטענה - הדעה המרכזית
3. נימוק ראשון שתומך בטענה
4. דוגמה שממחישה את הנימוק
5. מסקנה או סיכום הטיעון

חלק ו' – כתיבה ויישום

1. צריך לשתול עצים נוספים בחצר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- טענה - הדעה המרכזית של הכותב
- נימוק מסביר למה, דוגמה ממחישה מקרה קונקרטי
- לא, הטענה יכולה להופיע בכל מקום בטקסט

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא כל טקסט בקול ולבקש מהתלמידים להצביע על המשפט הטענה לפני הדיון
- כדאי להדגיש שמילות קישור כמו 'לדעתי' ו'לכן' מסייעות באיתור הטענה
- במהלך העבודה בזוגות, לבקש מכל תלמיד להסביר לחברו מדוע בחר במשפט מסוים כטענה

דף תרגול: מצא/י את הטענה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בכל טקסט טיעוני מסתתרת טענה אחת - הדעה המרכזית שהכותב רוצה לשכנע בה. סביב הטענה מופיעים נימוקים ודוגמאות שתומכים בה. בדף הזה נתרגל לאתר את הטענה ולהבדיל אותה מחלקים אחרים של הטקסט.

1 חלק א' – מצאו את הטענה בטקסט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. ילדים רבים מביאים טלפון נייד לבית הספר. לדעתי, אסור להשתמש בטלפון בזמן ההפסקה. שימוש מופרז במסך פוגע בתקשורת בין חברים. למשל, ילדים יושבים זה ליד זה ולא מדברים. מהי הטענה?

(א) ילדים רבים מביאים טלפון נייד לבית הספר (ב) אסור להשתמש בטלפון בזמן ההפסקה

(ג) שימוש מופרז במסך פוגע בתקשורת (ד) ילדים יושבים זה ליד זה ולא מדברים

2. בהפסקה הארוכה ילדים משחקים בחצר. חשוב לתת לכל הכיתות זמן משחק בכדור. כדורגל מלמד עבודת צוות. קבוצה שמשחקת יחד לומדת לשתף פעולה. מהי הטענה?

(א) בהפסקה הארוכה ילדים משחקים בחצר (ב) חשוב לתת לכל הכיתות זמן משחק בכדור

(ג) כדורגל מלמד עבודת צוות (ד) קבוצה שמשחקת יחד לומדת לשתף פעולה

3. בכיתה שלנו יש הרבה שיעורי בית. תלמידים מגיעים עייפים הביתה ולא מספיקים לנוח. לפעמים אין להם זמן לחוגים. לכן, לדעתי, כדאי להפחית את כמות שיעורי הבית. מהי הטענה?

(א) בכיתה שלנו יש הרבה שיעורי בית (ב) תלמידים מגיעים עייפים הביתה

(ג) לפעמים אין להם זמן לחוגים (ד) כדאי להפחית את כמות שיעורי הבית

4. רבים אוכלים ארוחת בוקר מהירה או מדלגים עליה. לדעתי, בית הספר צריך להציע ארוחת בוקר בריאה. ארוחה טובה משפרת ריכוז. תלמיד שאכל בוקר מתפקד טוב יותר בשיעור. מהי הטענה?

(א) רבים מדלגים על ארוחת בוקר (ב) בית הספר צריך להציע ארוחת בוקר בריאה

(ג) ארוחה טובה משפרת ריכוז (ד) תלמיד שאכל בוקר מתפקד טוב יותר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הטענה היא תמיד המשפט הראשון בטקסט	☐	☐
2	טענה היא דעה שהכותב רוצה לשכנע בה	☐	☐
3	נימוק הוא הסבר שתומך בטענה	☐	☐
4	דוגמה היא טענה חדשה ונפרדת	☐	☐
5	מילים כמו 'לדעתי' או 'לכן' יכולות לעזור לזהות טענה	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט שמביע את הדעה המרכזית של הכותב נקרא _____

2. המשפט שמסביר למה הטענה נכונה נקרא _____

3. סיפור קטן שממחיש את הנימוק נקרא _____

4. טקסט שלם שמורכב מטענה ונימוקים נקרא _____

4 חלק ד' – התאימו כל משפט לתפקיד שלו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לדעתי יום הלימודים צריך להתחיל מאוחר יותר	___	**א.** נימוק
2. שינה מספקת עוזרת לזיכרון ולמצב הרוח	___	**ב.** טענה
3. בשיעור הראשון רבים מתקשים להתרכז	___	**ג.** טענה
4. אסור להשתמש בטלפון בהפסקה	___	**ד.** נימוק
5. שימוש מופרז במסך פוגע בתקשורת בין חברים	___	**ה.** דוגמה
6. ילדים יושבים זה ליד זה ולא מדברים	___	**ו.** דוגמה

5 חלק ה' – סדרו את חלקי הטיעון בסדר ההגיוני

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	דוגמה שממחישה את הנימוק
☐	הצגת הנושא - תיאור המצב הקיים
☐	מסקנה או סיכום הטיעון
☐	נימוק ראשון שתומך בטענה
☐	כתיבת הטענה - הדעה המרכזית

6 חלק ו' – כתיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. קראו: 'בחצר בית הספר אין מספיק צל. בימי קיץ חם מאוד לשבת בהפסקה. לדעתי, צריך לשתול עצים נוספים בחצר.' כתבו במשפט אחד מהי הטענה.

_____

_____

כרטיס יציאה

מהי טענה?

במה שונה נימוק מדוגמה?

האם הטענה תמיד מופיעה במשפט הראשון? הסבירו

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️